

Asemakaavamuutoksen A-2926 Kisapuisto luonnoksista saadut lausunnot

Luonnosvaiheen kuuleminen on ollut 19.2.-19.3.2026.

1. Hämeen poliisilaitos
2. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
3. Kariniemi Seura ry
4. Keskusta-alueen kumppanuuspöytä
5. Lahden museot
6. Lahden Pysäköinti Oy
7. Lahden Yrittäjät ry
8. Lahti Energia Oy
9. Lahti Energia Sähköverkko Oy
10. Lupa- ja valvontavirasto
11. Päijät-Hämeen liitto
12. Päijät-Hämeen Yrittäjät
13. Rakennusvalvonta
14. Suomen palloliitto
15. Telia Finland Oyj
16. Vammaisneuvosto
17. Vanhusneuvosto
18. Ympäristöpalvelu

Lahden kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
markus.lehmuskoski@lahti.fi

Lausuntopyyntö asemakaavamuutoksen laatimisesta A-2926 (Kisapuisto, Kartano), 2.3.2026
Hämeen poliisilaitoksen lausunto

Hämeen poliisilaitoksella ei ole lausuttavaa asiassa.

Timo Kuokkanen, ylikomisario
Valvonta- ja hälytyssektorin johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 18.03.2026 klo 08:42. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

-

Jakelu

Lahden kaupunki, Kaupunkisuunnittelu (markus.lehmuskoski@lahti.fi)

Hämeen poliisilaitos
Esikuntakatu 4, 15700 Lahti
kirjaamo.hame@poliisi.fi
Puhelin 0295 430 311, Faksi 0295 411 920, poliisi.fi

Subject: Lausunto, Asemakaavamuutosluonnos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)
Sent: 24.2.2026, 12.46.48
From: Kopposela Eeva (Elinvoimakeskus)<eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi>
To: Kirjaamo_Lahti; Lehmuskoski Markus

Luonnosvaiheen lausuntopyyntö asianumero 255/2024, 18.2.2026
Asemakaavamuutoksen laatiminen A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosastolla ei ole kommentoitavaa Kisapuiston asemakaavaluonnoksesta.

Terveisin
Eeva Kopposela
Liikennejärjestelmäasiantuntija
eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi
+358 295 021 727, Liikenteen asiakaspalvelu 0295 020 600

Liikenneosasto
Liikennejärjestelmä
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, Kirkkokatu 12, PL 30, 00072 Elinvoimakeskus
www.elinvoimakeskus.fi/kaakkois-suomi | [Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus Twitterissä](#) | [Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus Facebookissa](#)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

Kariniemi Seura ry

15.3.2026

asianumero 255/2024

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue, kaupunkisuunnittelu

asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski

kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin

kirjaamo@lahti.fi

Kariniemi Seura ry :n lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksista

A-2926, Kisapuisto, Kartano

Kariniemi Seura ry :n lausunto

Kariniemi Seura ry toivoo, että aluetta voitaisiin hyödyntää nykyistä monipuolisemmin ja **kannattaa Kisapuiston kehittämistä luonnosvaihtoehto numero kaksi (2) pohjalta**. Vaihtoehto kaksi mahdollistaa sekä urheilurakentamisen että liiketoiminnan sijoittamisen alueelle, mutta ei muuta alueen luonnetta liikaa seuraavin huomioin.

Ohessa huomioita **luonnosvaihtoehdosta numero kaksi**:

- Kariniemenkadun katkaisua puolletaan. Tämä mahdollistaa alueen kehittämisen monipuolisemmin ja liittää Pikku-Veskun puiston saumattomasti Kisapuistoon sekä Lanupuistoon. Kisapuisto on kaikkien lahtelaisten yhteinen ”olohuone.”
- Tarinakadun kohdalla Tennishallin laajentamista ei nähdä mitenkään mielekkäänä suunnitelmana. Alue tulisi säilyttää mahdollisimman puistomaisena ja välttää

tunnelimaisia, pimeitä katuja. Tennishallin suunnitellun laajennuksen kohdalle olisi perusteltua säilyttää hiekkakenttä esim. mölkyn, kyykän ja beach volleyn pelaamista varten (kuten nykyisinkin hyvin ahkerassa käytössä. Lisäksi huomioida että lapsille tulisi saada leikkipaikka alueelle. Lähellä ei ole lapsille toimivaa leikkipaikkaa, jota voisi hyödyntää samalla kun perheen vanhemmat tai vanhemmat lapset käyttävät alueen muita mahdollisuuksia. On myös huomioitavaa, että hiekkakenttä toimii jo tällä hetkellä koulujen hyödyntämänä liikunta-alueena (pesäpallo, keihäänheitto, kuulantyyöntö).

- Jos Kariniemenkatu katkaistaan, voi riskinä olla, että liikenne lisääntyy Kariniemen alueen pienillä kaduilla: Kolkankadulla, Vaanankadulla ja Johannakadulla. Tämä tulee ottaa liikennesuunnitelmissa huomioon.
- Kartanonkadun puoleinen sisääntuloportti ja historialliset olympiarenkaat tulisi säilyttää.
- Kartanonkadun varteen suunniteltu rakennuskanta tulisi pitää matalana alueen avoimuuden ja houkuttelevuuden kannalta.

Kariniemi Seura ry

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo

Lahden kaupunkiympäristölautakunta

asianumero 255/2024

Lahden keskusta-alueen kumppanuuspöytä

18.3.2026

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue, kaupunkisuunnittelu
asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski
kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin

Keskusta-alueen kumppanuuspöydän lausunto asemakaavamuutoksen luonnokslsta A-2926, Kisapuisto, Kartano

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on pyytänyt Lahden kumppanuuspöydältä lausuntoa Kisapuiston kaavaluonnosta koskien. Lausuntoa pyydetään viimeistään 19.3.2026 mennessä.

Keskusta-alueen kumppanuuspöydän lausunto

Keskusta-alueen kumppanuuspöytä toivoo, että aluetta voitaisiin hyödyntää nykyistä monipuolisemmin ja kannattaa Kisapuiston kehittämistä luonnosvaihtoehto numero kaksi pohjalta. Vaihtoehto kaksi mahdollistaa sekä urheilurakentamisen että liiketoiminnan sijoittamisen alueelle, mutta ei muuta alueen luonnetta liikaa.

Ohessa huomioita luonnosvaihtoehdosta numero kaksi:

- Kariniemenkadun katkaisua kannatetaan, koska se mahdollistaa alueen kehittämisen kokonaisvaltaisesti ja vahvistaa yhteyttä Pikku-Veskun puistoon.
- Luonnoksessa läpikulkuväylää itä-länsisuunnassa on poistettu Voisiko kevyen liikenteen väylät olla sekä pohjois-etelä että itä-länsisuunnassa? Jalankulun ja pyöräilyn salliminen alueella koetaan tärkeänä.

- Liikennesuunnitteluun tulee kiinnittää erityisesti huomiota. Jos Kariniemenkatu katkaistaan, voi vaarana olla, että liikenne lisääntyy Kariniemen alueen pienillä kaduilla (esim. Kolkankadulla ja Johannakadulla).
- Kartanonkadun puoleisen rakennusten julkisivun suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta se istuisi maisemaan ja sopisi tyyliltään ja väreiltään historiallisesti arvokkaan ja ainutlaatuisen kartanon vierelle. Suunnittelussa tulee välttää muurimaista tunnelmaa. Näkyvyyttä Kartanonkadulta Kisapuistoon toivotaan säilytettävän mahdollisuuksien puitteissa.
- Kartanonkadun puoleinen sisääntuloportti ja historialliset olympiarenkaat tulee säilyttää.

Keskusta-alueen kumppanuuspöytä
Sanna Virta, osallisuuskoordinaattori
044 482 6390
sanna.virta@lahti.fi

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Liisa Koskelainen	Suomi.fi	19.03.2026 14:14:06 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Lahten kaupunki/Kaupunkisuunnittelu

Viite: Lausuntopyyntö 18.2.2026

Asia: Kisapuiston asemakaavan (A-2926) luonnosvaihe, Lahti

Lahdessa on käynnistynyt kaupungin aloitteesta asemakaavanmuutoshanke, joka koskee Kisapuiston urheilualuetta. Suunnittelualue sijoittuu Kartanon kaupunginosaan Kartanonkadun, Kariniemenkadun ja Tarinakadun rajaamalle alueelle. Suunnittelualue sijaitsee n. 500 m etäisyydellä Lahden kauppatorilta luoteeseen. Kisapuiston alueelle on laadittu kolme kaavaluonnosvaihtoehtoa. Kaikissa vaihtoehdossa Kisapuiston alue on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Kaavaluonnokset eroavat toisistaan rakentamisen määrän, korkeuden ja sijoittelun, alueen läpikulkureittien linjausten, Kariniemenkadun alueen maankäytön sekä suojelukysymysten osalta. Vaihtoehto 1 säilyttää eniten alueen nykytilannetta ja sallii uudisrakentamisen vain maiseman ehdoilla. Vaihtoehto 2 sallii enemmän rakentamista Kartanonkadun varteen sekä Kispi-areenan yhteyteen. Vaihtoehto 3 edellyttää mittavia muutoksia alueen nykyiseen rakenteeseen ja osoittaa alueelle eniten uudisrakennusoikeutta. Kariniemenkadun osalta on tutkittu ajoyhteyden katkaisemista sekä katualueen liittämistä joko Pikku-Vesijärven puistoon tai Kisapuistoon. Suojelukysymyksenä erityisesti vanhan pukusuojarakennuksen osalta on esitetty erityyppisiä ratkaisuja. Alueen sisäisten läpikulkureittien linjauksia on tutkittu eri kohtiin eri vaihtoehdossa. Puistomaisena kehittävä alueen rajausta on esitetty eri vaihtoehdossa eri laajuiseksi.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 12.2.2026 päivätystä kaavaluonnosaineistosta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kisapuisto on muotoutunut nykyisenlaiseen muotoonsa usean vuosikymmenen aikana. Alue on vanhaa Pikku-Vesijärven vesijättömaata sekä ranta-aluetta. Alue on rakentunut osin täyttömaalle. Ensimmäinen urheilukenttä rakennettiin 1930-luvulla, mutta laajaksi urheilupuistoksi aluetta ryhdyttiin kehittämään 1940-luvulla sotien jälkeen. Muutaman jalkapallo-ottelun pelaamisen varmistuminen vuoden 1952 olympialaisissa vauhditti alueen rakentumista. Kisoja varten parannettiin kenttiä ja katsomoita, sekä rakennettiin pukusuoja ja

portti- ja lipunmyyntirakennukset. Viimeisin yleissuunnitelma alueesta on tehty 1960-luvun lopulla. Sen jälkeen Kisapuistoa on kehitetty osa-alue kerrallaan. (Arkkitehdit Oy Latva ja Vaara, 2024)

Kisapuisto on kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittävä, kerroksellinen liikunta- ja puistoalue. Sen arvo perustuu 1950-luvulta peräisin oleviin suunnitteluperiaatteisiin, joiden myötä alue on säilynyt avarana, mutta puistomaisena. Rakennukset ovat matalia ja alisteisia maiseman näkymälinjoille: keskeistä alueella on pitkät näkymät yli ja läpi alueen. Historiallinen museo ja Lyseo kohoavat maastossa korkeampina Kisapuiston takana antaen sille selkeän taustan. Kariniemi ja Pikku-Vesijärvi erottavat nekin niin ikään Kisapuiston maisemallisesti omaksi alueekseen. Kisapuiston kaksiosainen luonne – avoimet täyttömaalle rakennetut kentät sekä niitä kehystävät rantatöyräille rakennetut puistomaiset reuna-alueet – ovat alueen maisemakuvassa ja rakennetun ympäristön jäsentelyssä omaleimaista. Alueen arvot liittyvät historialliseen kerroksellisuuteen ja 1950-luvun liikuntapaikka- ja kaupunkisuunnitteluun. Oman lisänsä antaa vuoden 1952 olympialaisiin liittyvä identiteetti. Nämä piirteet tekevät Kisapuistosta keskeisen osan Lahden modernia kaupunkihistoriaa. (Arkkitehdit Oy Latva ja Vaara, 2024)

Alueen asemakaava on vuodelta 1966 ja siinä koko alue on merkitty käyttötarkoituksella U: *Urheilualue. Urheilualueelle saadaan rakentaa alueen käyttötarkoituksia palvelevia rakennuksia ja rakenteita enintään 20 % alueen pinta-alasta. Alueelle sallitaan yksi asunto.* Voimassa olevassa yleiskaavassa (Y-205) alue on merkitty urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi (VU), sekä kulttuuriympäristöt-kartalla maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi ja paikallisesti merkittäväksi maisemaksi. Kisapuisto on viimeisimmäksi inventoitu Päijät-Hämeen kulttuuriympäristöselvityksessä (MARY2, Lahden museot 2024) ja alueesta on tehty rakennushistoria- ja maisemaselvitys (Arkkitehdit Oy Latva ja Vaara, 2024). Maakunnallisessa inventoinnissa Kisapuiston avainkohteiksi mainitaan pukuhuonerakennus sekä Kisapuiston portit. Avainkohteella tarkoitetaan alueen arvojen kannalta merkittävää rakennusta/rakennelmaa. Lisäksi kaavaa varten on laadittu kaupungin omana työnä maisema-analyysi. Lahden paikallisesti arvokkaat maisemat on selvitetty Lahden kulttuurimaisemat - inventoinnissa (Lahden kaupunki, 2024).

Kisapuistoa kehitettäessä on keskeistä säilyttää riittävä osa alueen historiallista ympäristöä ja luonnetta, jotta se säilyttää alueelle ominaiset piirteensä ja kytköksensä Lahdelle tärkeään urheiluhistoriaan. Rakennushistoria- ja maisemaselvitys sekä maisema-analyysi antavat hyvät lähtökohdat kehittää aluetta sen historia huomioiden. Museo pitää tärkeänä, että asemakaavassa ohjataan uudisrakentamista ja korjaamista riittävällä tavalla huomioimaan ympäristö ja maisema, osoitetaan keskeiset suojeltavat rakennukset/rakenteet, ohjataan

viherympäristön käsittelyä alueelle tyypilliseen suuntaan ja luodaan alueen identiteettiin perustuvat suuntaviivat alueen yleiselle kehittämiselle. Museo esittää seuraavaksi keskeisiä lähtökohtia näiden asioiden huomioon ottamiseksi asemakaavassa.

Rakentaminen. Museo katsoo, että alueen rakentamista on hyvä ohjata selkeästi tarkoin rakennusaloin, kerrokorkeuksin ja rakennusoikeuksin. Sopivin paikka laajemmalle lisärakentamiselle on Kartanonkadun ja Tarinakadun varret. Lisäksi on tärkeää osoittaa olevien rakennusten paikat kaavalla. Kisapuiston alue on ollut aina matalaa rakentamista, joten kerrokorkeuden on syytä pysyä matalana myös uudisrakentamisen osalta. Museo esittää tutkittavaksi rakentamistapaohjeen laatimista kaavan yhteyteen, jotta uudisrakentamisen ja korjaamisen laatua voidaan tarkemmin ohjata ju-määräysten lisäksi.

Puistomaisuus. Alueen luonne on tärkeää säilyttää muutoksista huolimatta puistomaisena ja sitä tulee pyrkiä vahvistamaan kaavamääräyksin. Esiitettyjen is-merkintöjen sisältö tulee laatia huolella ohjaamaan alueelle tyypillistä ympäristönkäsittelyä myös jatkossa. Museo esittää harkittavaksi aitaamiseen liittyviä määräyksiä, joilla voidaan määrätä esimerkiksi alueelle tyypillisen pensasaidan istuttamisesta ja aitojen sijainneista suhteessa toisiinsa. Kaavassa tutkittava Kariniemenkadun katkaisu voi tukea sekä Pikku-Vesijärven puiston että Kisapuiston puistomaisen luonteen säilyttämistä sekä tuoda alueita toiminnallisesti yhteen. Kariniemenkadun katkaisun osalta on hyvä laatia riittävän tarkat määräykset ohjaamaan puistomaiseksi ajatellun alueen liittymistä Kisapuistoon ja Pikku-Vesijärven puistoon. Kadun varren olemassa oleva puusto on syytä säilyttää muutoksista huolimatta. Rakentamistapaohjeen yhteyteen voi laatia myös viherympäristöä ja muuta ympäristön käsittelyä (kuten valaistus, penkit ym.) koskevia ohjeistuksia.

Rakennussuojelu. Museo katsoo, että kaavassa on tärkeää ottaa huomioon alueen keskeisten rakennusten suojelu asianmukaisin merkinnöin. Pukusuojarakennus on alueen alkuperäinen rakennus, joka on moneen kertaan laajennettunakin säilyttänyt hyvin ajalleen tyypilliset ominaispiirteet. Rakennus on selkeintä suojella kokonaisuutena, laajennuksineen. Rakennuksen laajennusmahdollisuutta on syytä miettiä yhdessä tulevan käytön tarpeen kanssa. Laajennus on tärkeää osoittaa kaavassa harkitusti. Pukusuojan lisäksi museo pitää tärkeänä, että alkuperäisiä porttirakennuksia suojellaan kaavassa. Arvokkain suojeltava portti on nk. olympiaportti/pääportti. Rakennus tulee ensisijaisesti säilyttää omalla paikallaan. Tarpeen mukaan porttirakennusten siirtomahdollisuutta alueella voi selvittää, mikäli rakennuksia silloin pystytään ottamaan osaksi alueen tulevaisuutta. Museo esittää myös selvitettäväksi käyttötarkoituksmerkintään /s -lisäystä, jolla voidaan osoittaa intentio ympäristön säilymisestä. Kisapuiston historia liittyy monelta osin enemmän ympäristön käsittelyyn ja

rakenteisiin kuin rakennuksiin. Suojeltavien rakennusten käyttö on otettava osaksi alueen tulevaisuudensuunnitelmia. Rakentamistapaohjeeseen voidaan sisällyttää myös suojeltavaksi määrittävien rakennusten korjausperiaatteita.

Näkymälinjat/maisema. Kisapuistossa keskeistä on näkymälinjat sekä alueen sisällä että sen lävitse. Lahden kartano eli Historiallinen museo on tärkeä maamerkkirakennus kaupunkikuvassa, jonka näkymistä myös Pikku-Vesijärven suunnasta ja Kartanonkatua pitkin on hyvä edistää Kisapuiston muutoksista huolimatta. Tätä tarkoitusta palvelee esimerkiksi luonnoksissa jo esitetty stadionin katsomokorkeuksien määrittely. Stadionin kääntäminen, kuten VE3:ssa on esitetty, voi toimia myös näkymälinjoja säästävänä ratkaisuna, etenkin, jos stadion sijoitetaan silti Kartanonkadun varteen ja päätykatsomoiden korkeus määrätään riittävän matalaksi. Esitetty rakentaminen ei uhkaa Lyseolle ja Lyseolta avautuvia näkymiä. Alueen eheyden kannalta alueen sisäisten kulkuyhteyksien ja sitä myöten näkymälinjojen vahvistaminen on tärkeää. Kisapuiston historialliseen luonteeseen kuuluu selkeät, suorat linjat kävelyn pääväylillä. Keskeisimmät linjat ovat kaakko-luode -linjaus Lyseolta Pikku-Vesijärvelle sekä lounas-koillinen -linjaus Kartanonkadulta pukusuojalle. Läpikulun säilyttäminen Kisapuistossa edelleen vahvistaa sen kansanpuisto-luonnetta ja tukee keskustan yhteyttä rantaan.

Seuraavaksi museo ottaa kantaa esitettyihin kaavaluonnosvaihtoehtoihin edellä kuvatut periaatteet huomioiden:

Vaihtoehto I (VE1) säilyttää kaavaluonnoksista eniten nykytilaa. Stadionin maksimikorkaudeksi on määriteltä 12 metriä ja pääkatsomo on vedetty hieman sivuun Kartanonkadusta. Pukusuojarakennus on esitetty suojeltavaksi kokonaan. Alueelle on esitetty muutamia, pieniä rakennusaloja. Pääkulkureitit on esitetty ja VU-alueelle on osoitettu viitteellinen is-merkintä.

- Museo pitää hyvänä, että is-alue on luonnoksessa laaja, se ohjaa alueen puistomaiseen käsittelyyn. Pukusuojan suojeleminen kokonaisuudessaan on hyvä ratkaisu.
- Korkeampi pääkatsomo on sijoitettu hieman syrjään Kartanonkadusta ja ratkaisussa on huomioitu näkymälinjojen säilyminen Kartanon suunnasta.
- Museo esittää huolenaan, ohjaako kaavaratkaisu tarpeeksi lisärakennusoikeutta ja -paikkoja suhteessa tulevaisuuden tarpeeseen?

Vaihtoehdossa II (VE2) lisärakennusoikeutta on enemmän ja sitä on sijoitettu Kartanonkadun varteen ja palloiluhallille Tarinakadun varteen kaksikerroksisena. Lisäksi pesäpallokentän vieressä on yksi rakennusala. Stadionin maksimikorkaudeksi on määrätty 15 metriä. Pukusuojarakennuksesta on suojeltu osa alkuperäisestä rakennuksesta, jonka lisäksi sille on

annettu 300 m²:n laajennusvara. VU-alue ja is-alue ovat hieman pienemmät kuin VE1:ssä. Kariniemenkatu on esitetty katkaistavaksi ja käsiteltäväksi puistona (VP).

- Is-alue on riittävän iso ja määräys koskee Kisapuiston ydinalueita.
- Lisärakentaminen on määrätty selkeille paikoille, eikä kerroskorkeus ole liian iso verrattuna alueen luonteeseen. Kartanonkadun rakennusoikeutta on mahdollista käyttää pesäpallokentän kiinteän katsomon rakentamiseen.
- Pukusuojarakennuksen suojelurajaus ei ole perusteltu, eikä laajennus sovi olevaan rakennukseen.
- Katsomo on korkeampi, mutta sen korkeus ei ylitä kokonaan Historiallista museota.

Vaihtoehto III (VE3) esittää Kisapuiston nykytilasta hyvin poikkeavan ratkaisun. Stadion ja pesäpallokenttä on käännetty 90 astetta ja stadiona on siirretty koilliseen siten, että se sijaitsee nykyisen pukusuojarakennuksen päällä. Kartanonkadun varteen on osoitettu viereisten kortteleiden nykyisen kaavan kaltaista kerrostalorakentamista alueelle mahdollisesti siirtyvää korkeakoulua ajatellen. Kariniemenkatu on katkaistu ja otettu osaksi Kisapuiston VU-aluetta. Is-alue on pienempi kuin edellisissä vaihtoehtoissa. Palloiluhallille on osoitettu isompi laajennusvara. Pääkulkuväylä on siirretty kulkemaan Tarinakadulta kohti Pikku-Vesijärven puistoa.

- Lisärakennusoikeus on ajateltu tukevan korkeakoulun sijoittamista alueelle, mutta museo katsoo, että esitetty rakennusoikeus ja kerroslukumäärä on liikaa Kartanonkadun varteen Kisapuiston puolelle. Se haukkaisi liian suuren osan Kisapuiston alueesta uudisrakentamiselle, mikä heikentäisi alueen arvoja. Kisapuiston reunaan voi esittää korkeakoulua tukevia toimintoja, mutta Kisapuiston arvot ja historia huomioiden.
- Luonnos ei huomioi Kisapuiston historiallisia kulkuväyliä.
- Stadionin kääntäminen voi sinänsä olla hyvä ratkaisu, mutta rakentamista ei saa osoittaa pukusuojarakennuksen päälle.

Lausunnossa esitetyin huomioin museo esittää kaavoituksen jatkokehittämisessä huomioitavaksi alueen historialliset erityispiirteet, jotta alue säilyy myös jatkossa yhtenä Lahden omaleimaisimmista urheilun ja vapaa-ajan alueista.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Kimmo Kyllönen

rakennustutkija

Roosa Norrlin

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto Lahden kaupungille

Luonnosvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Lahden Pysäköinti Oy kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä Kisapuiston asemakaavamuutoksesta.

Yhtiö suhtautuu myönteisesti alueen kehittämiseen. Esitetyistä vaihtoehtoista parhaana pidetään vaihtoehtoa II / nykytilan kautta kehittäminen.

Alueen suunnittelussa on tärkeää huomioida Kartanonkadun lisääntyvän liikenteen aiheuttamat turvallisuuskohdat, jotka koskevat sekä autoilijoita, kevyttä liikennettä että jalankulkijoita. P-Kartanon sisään- ja ulosajo tapahtuu yhden liittymän kautta, ja liittymä Kartanonkadulle on hyvin lyhyt – käytännössä jalkakäytävän leveyden mittainen. Liikennemäärien kasvu voi aiheuttaa merkittävää ruuhkautumista pysäköintitaloon saapuessa ja sieltä poistuttaessa sekä lisätä vaaratilanteiden riskiä. Yhtenä ratkaisuvaihtoehtona olisi syytä selvittää liikennevalojen sijoittamista liittymään tai sen välittömään läheisyyteen.

Lahdessa, 23.2.2026

Lahden Pysäköinti Oy

Eeva Jauro

Eeva Jauro

Toimitusjohtaja

LAUSUNTO

Asemakaavan muutos, A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Lahden Yrittäjät esittää lausuntonaan:

Lahden Yrittäjät pitää Kisapuiston asemakaavan päivittämistä tärkeänä osana keskustan kehittämistä ja kaupungin vetovoiman vahvistamista. Kisapuiston alueella on merkittävä rooli sekä liikunnan, tapahtumien että keskustan palveluiden kokonaisuudessa. Kaavaratkaisulla voidaan vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen siihen, kuinka hyvin alue palvelee kaupunkilaisia, yritystoimintaa sekä Lahden asemaa tapahtumakaupunkina.

Lahden Yrittäjien näkemyksen mukaan kaavaluonnoksista erityisesti vaihtoehto 3 tarjoaa rohkeimman ja kaupunkirakennetta aidosti uudistavan lähtökohdan alueen kehittämiseksi. Vaihtoehto mahdollistaa muita vaihtoehtoja laajemman toiminnallisen kehityksen, joka voi vahvistaa Kisapuiston asemaa liikunnan, tapahtumien ja palveluiden keskittymänä aivan keskustan tuntumassa.

Kaavaluonnoksessa esitetty mahdollisuus sijoittaa alueelle urheilutoimintaa tukevia palveluja sekä muuta liiketoimintaa on Lahden Yrittäjien näkökulmasta tärkeä. Laajemmat liiketoiminnan mahdollisuudet voivat parantaa Kisapuiston alueen ympärivuotista käyttöä ja luoda edellytyksiä uusille palveluille, tapahtumille ja yhteistyölle urheilun, kulttuurin sekä yritystoiminnan välillä.

Monipuolinen palvelutarjonta tukee myös suurten tapahtumien järjestämistä ja lisää alueen vetovoimaa sekä kaupunkilaisille että matkailijoille.

Kaavaluonnoksessa vaihtoehdossa 3 on osoitettu noin 30 000 kerrosneliömetriä korkeakoulutoimintaa palvelevaa rakennusoikeutta. Lahden Yrittäjät pitää korkeakoulutoiminnan sijoittumista keskustan tuntumaan erittäin tärkeänä kaupungin elinvoiman kannalta. Samalla on kuitenkin syytä tarkastella rakennusoikeuden riittävyttä pitkällä aikavälillä. LUT-yliopistolla on nykyisin käytössään noin 24 000 m² tilat Isku Centerissä, ja yliopisto on viestinyt kasvutavoitteista tuleville vuosille. Tästä näkökulmasta olisi tärkeää varmistaa, että asemakaava mahdollistaa yliopiston kasvun myös tulevaisuudessa.

Kariniemenkadun länsipään sulkeminen ajoneuvoliikenteeltä voi vaikuttaa alueen liikennevirtoihin. On mahdollista, että ratkaisu lisää liikennettä kadun itäisessä päässä sekä ohjaa liikennettä asuinalueiden kautta. Lahden Yrittäjät pitää tärkeänä, että liikenteelliset vaikutukset arvioidaan huolellisesti ja että ratkaisu tukee alueen toimivuutta myös tapahtumien ja palveluiden näkökulmasta.

Kisapuiston kehittämisessä on tärkeää huomioida myös kansainväliset urheilustandardit. Jalkapallokentän sijoittelussa olisi hyvä ottaa huomioon kansainvälisen jalkapalloliiton vaatimukset, jotta Lahdella olisi mahdollisuus tulevaisuudessa hakea myös kansainvälisiä ottelutapahtumia.

Stadionin suunnittelussa olisi samalla tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että rakennukseen sijoitettavat mahdolliset liiketilat ovat saavutettavissa Kartanonkadun suunnasta myös tapahtumien ulkopuolella. Näin stadion voisi toimia aktiivisena osana kaupunkirakennetta ympäri vuoden ja tarjota paremmat edellytykset ympärivuotiselle yritystoiminnalle.

Lahden Yrittäjät pitää Kisapuiston asemakaavamuutosta tärkeänä mahdollisuutena vahvistaa keskustan elinvoimaa, tapahtumien järjestämisen edellytyksiä sekä korkeakoulutoiminnan sijoittumista keskustan tuntumaan.

Erityisesti vaihtoehto 3 tarjoaa tähän kehitykseen vahvan lähtökohdan, mutta kaavatyössä tulee vielä varmistaa liikenteelliset ratkaisut, korkeakoulutoiminnan kasvumahdollisuudet sekä urheilutoiminnan pitkän aikavälin kehittäminen.

Lahdessa 19.3.2026

Lahden Yrittäjät ry hallitus

17.3.2026

Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue
kirjaamo@lahti.fi

Viite lausuntopyyntö 18.2.2026, asianumero 255/2024

Lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksista A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Lahden kaupunki on pyytänyt Lahti Energia Oy:n lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksista A-2926 (Kisapuisto, Kartano), jotka koskevat Lahden Kisapuiston aluetta ja sen ympäristöä Kartanon (2.) kaupunginosassa.

Lahti Energia Oy kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto koskee Lahti Energia Oy:n kaukolämpöverkostoa.

Luonnosvaihtoehtojen käsittely

Asemakaavoitettavan alueen läpi kulkee kaukolämpöjohto, joka on rakennettu vuonna 2024. Kyseessä on Lahti Energialle merkittävä kaukolämpöyhteys, joka pitää säilyttää sellaisenaan tai tarvittaessa siirtää.

Vaihtoehdossa 1 ja vaihtoehdossa 2 merkityt rakennusalat sijoittuvat kohtalaisen lähelle olemassa olevaa johtoa. Näiden alueiden rakentamisen vaikutuksesta johtoon voi mahdollisesti kohdistua siirtotarvetta.

Vaihtoehdossa 3 on esitetty huomattavasti eniten uusia rakennusaloja. Kyseiset rakennusalat ulottuvat myös toisen merkittävän kaukolämpöjohdon läheisyyteen. Näin ollen siirtotarpeet kohdistuisivat kahteen erilliseen merkittävään kaukolämpöjohtoon. Tässä vaihtoehdossa tarvittava johtojen siirtoalue olisi huomattavasti laajin.

Mikäli lopullinen kaavaehdotus poikkeaa oleellisesti luonnos- ja valmisteluvaiheen suunnitelmista, varaamme oikeuden lausua siitä uudelleen.

Lahti Energia Oy
Lämpö-liiketoiminta

Subject: VL: Luonnosvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)
Sent: 5.3.2026, 10.27.26
From: Hyrkkänen Leo<Leo.Hyrkkanen@lahtienergia.fi>
To: Kirjaamo_Lahti
Cc: Rautiainen Antti; Etola Altti; Ulvinen Lauri
Attachments: [A-2926 Luonnosvaiheen lausuntopyyntö.pdf](#)
[A-2926 Asemakaavaluonnokset.pdf](#)
[A-2926 Havainnollistava aineisto.pdf](#)
[A-2926 Kaavaselostusluonnos.pdf](#)
[A-2926 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.pdf](#)
[Kisapuisto verkkokartta 110kV ja 20kV.pdf](#)

Moi

Lahti Energia Sähköverkko Oy:n (LES) lausunto:
Alueen lävitse kulkee LES:n 110kV:n maakaapeli. Merkitty karttaliitteeseen violetilla värillä.
Kaapelille tarvitaan 5 metriä leveä rasitealue.
Vaihtoehdossa 2 kentän jäähdytyslaitteistolle varattu alue on sijoitettu osittain kaapelin päälle.
Vaihtoehdossa 3 Kartanonkadun Pohjoisimman rakennusalueen kulma on sijoitettu kaapelin päälle.
Näitä osin toivomme että vaihtoehtoja muutetaan ettei kaapelia tarvitse siirtää.

Alueella sijaitsee karttaliitteen mukaisesti 3kpl LES: muuntamoita ja 20kV:n maakaapeliverkkoa. Merkitty punaisella värillä.
Vaihtoehdossa 3 pukusuojarakennuksessa sijaitseva muuntamo poistuisi. Sille tarvitaan korvaava paikka.

Näiden lisäksi alueella sijaitsee 0,4kV:n maakaapeleita, viestikaapeleita ja ulkovalaistusverkkoa.
Niitä siirrellään tarpeen mukaan.

Kaavaa muutettaessa sähköverkolle tarvittavien muutosten kustannukset kuuluu muutosta tarvitsevalle taholle.

Leo Hyrkkänen
Yleissuunnittelija
Lahti Energia Sähköverkko Oy | Kauppakatu 31, 15140 Lahti
P. 050 323 9080
Telefax. 029 000 8403
leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi
www.lahtienergia.fi

Mikäli huomaatte vastaanottaneenne tämän viestin erehdyksessä, pahoittelemme virhettä ja pyydämme teitä poistamaan viestin. Otattehan välittömästi yhteyttä lähettäjään puhelimitse tai sähköpostitse ja kerrotte tapahtuneesta. Ettehan käytä erehdyksessä saamianne tietoja tai paljasta viestin sisältöä kenellekään.

Lähettäjä: Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>
Lähetetty: keskiviikko 18. helmikuuta 2026 15.17
Vastaanottaja: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo <kirjaamo@lvv.fi>; EVK Kirjaamo Kaakkois-Suomi <kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeskus.fi>; verkontuki@elisa.fi; ari.maijanen@posti.com; kuljetukset@salpakierto.fi; HVAKirjaamo <kirjaamo@pajatha.fi>; Rautiainen Antti <Antti.Rautiainen@lahtienergia.fi>; Heikinoja Annika <Annika.Heikinoja@lahtienergia.fi>; lahden.nuva@gmail.com; kirjaamo.hame@poliisi.fi; jouni.takala@poliisi.fi; Hyrkkänen Leo <Leo.Hyrkkanen@lahtienergia.fi>; Nikkinen Tapio <Tapio.Nikkinen@lahtienergia.fi>
Kopio: julia.virkkala@lvv.fi; Kopposela Eeva (EVK) <eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi>; Rantanen Topias (EVK) <topias.rantanen@elinvoimakeskus.fi>; Viljamaa Raila <raila.viljamaa@pajatha.fi>
Aihe: Luonnosvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Hei!

Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelussa on laadittavana asemakaavan muutos Kisapuiston alueelle Kartanon kaupunginosassa.

Kaavatyön tavoitteena on Kisapuiston asemakaavan päivittäminen vastaamaan alueen tulevaisuuden kehittämistarpeita.

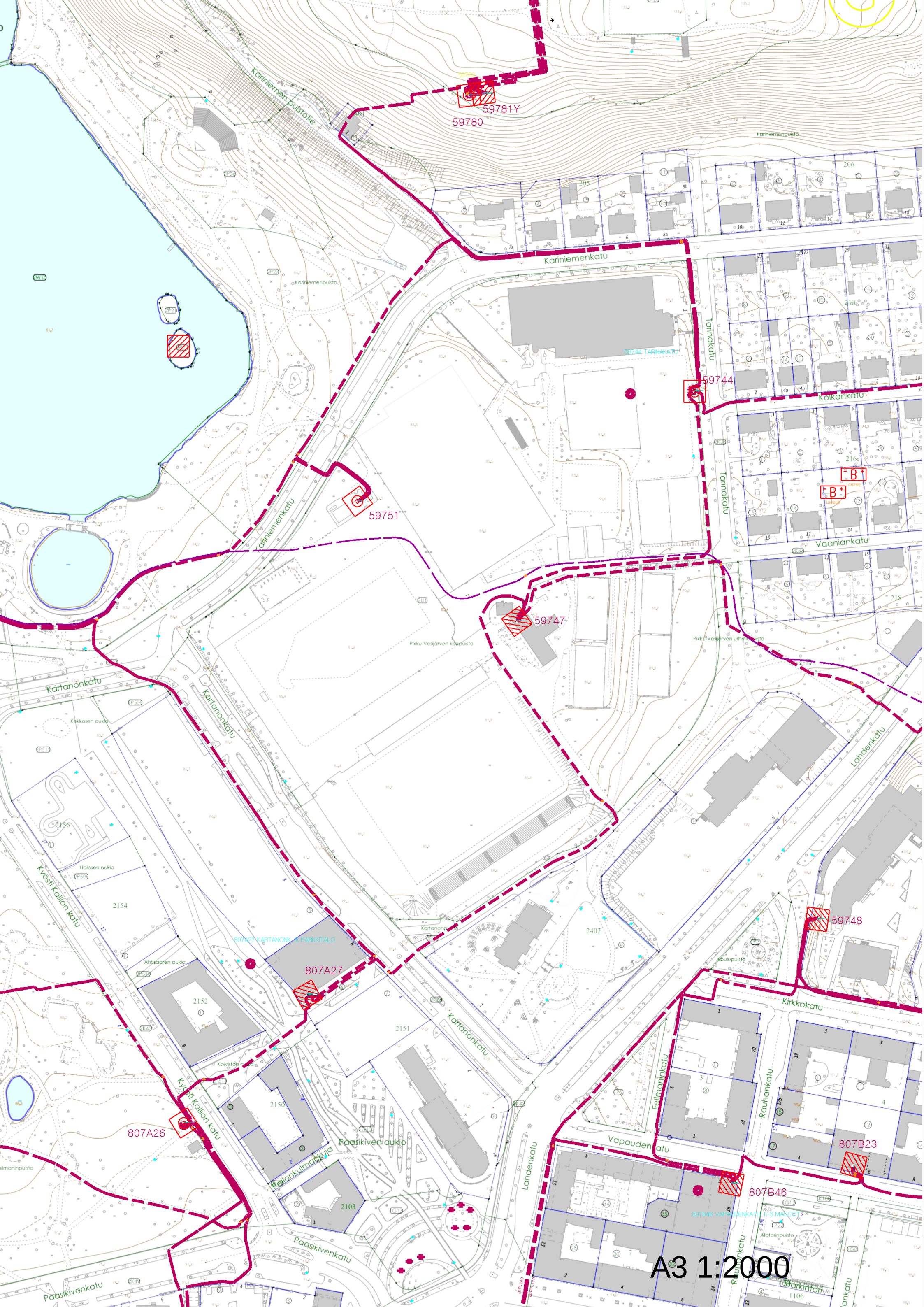
Luonnosvaiheen kuuleminen on 19.2.-19.3.2026.

Kuulemisaineisto on tämän sähköpostin liitteenä.

Terveisin

Markus Lehmuskoski
asemakaava-arkkitehti
Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue / Kaupunkisuunnittelu
p. 050 398 5113
Kirkkokatu 27
15110 LAHTI
www.lahti.fi

Lahti

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.2.2026

Lausunto asemakaavan valmisteluaineistosta, asemakaavan muutos A-2926, Kisapuiston alue, Lahti

Lahden kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa asemakaavan muutoksen A-2926 valmisteluaineistosta 19.3.2026 mennessä.

Kaavamuutosalue käsittää Lahden Kisapuiston urheilualueen. Suunnittelualue rajautuu Kartanonkatuun, Kariniemenkatuun ja Tarinakatuun ja se sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä Lahden kauppatorilta luoteeseen. Kaavan tavoitteena on Kisapuiston asemakaavan päivittäminen vastaamaan alueen tulevaisuuden kehittämistarpeita.

Alueelle on laadittu kolme kaavaluonnosvaihtoehtoa, joissa kaikissa Kisapuiston alue on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi (VU). Kaavaluonnokset eroavat toisistaan rakentamisen määrän, korkeuden ja sijoittelun, alueen läpikulkureittien linjausten, Kariniemenkadun alueen maankäytön sekä suojelukysymysten osalta. Vaihtoehto 1 säilyttää eniten alueen nykytilannetta ja sallii uudisrakentamisen vain maiseman ehdoilla. Vaihtoehto 2 sallii rakentamista enemmän Kartanonkadun varteen sekä Kispi-areenan yhteyteen. Vaihtoehto 3 edellyttää mittavia muutoksia alueen nykyiseen rakenteeseen ja osoittaa alueelle eniten uudisrakennusoikeutta.

Kaavalliset lähtökohdat

Voimassa olevassa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta (A). Alue kuuluu pohjavesialueeseen (pv) ja kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaaseen alueeseen.

Lahden oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa 2035 (Y-205) suunnittelualue on urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU). Yleiskaavan mukaan merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee yleiskaavamääräyksen mukaisesti liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Suunnittelualue kuuluu Lahden yleiskaavassa maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä paikallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Alue kuuluu myös keskustan arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön aluerajaukseen.

Suunnittelualue kuuluu yleiskaavan mukaiseen hulevesien hallinnan kehittämisalueeseen. Suunnittelualueen pohjoisosassa kulkee merkittävä hulevesien purkureitti (hulevesiviemäri). Alueen poikki kulkee myös 110 kV sähkölinja.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että nyt suunniteltavana olevat kaavaluonnokset ovat osin voimassa olevan yleiskaavan ja maakuntakaavan mukaisia. Koska suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön alueelle, rakentamisen soveltuvuus ja mittakaava tulevat erityisesti tarkasteltaviksi. Luonnosvaihtoehdoissa VE2 ja VE3 alueelle esitetään mittavampaa uudisrakentamista. Luonnosvaihtoehdossa

VE2 uudisrakentamisen mittakaava on maltillisempaa ja kerroskorkeus korkeimmillaan kaksi. Luonnosvaihtoehdossa VE3 mahdollistetaan korkeimmillaan kymmenkerroksista rakentamista suunnittelualueen länsireunalle. Kaavaselostuksessa ei ole arvioitu riittävällä tavalla nyt käsiteltävänä olevien kaavavaihtoehtojen suhdetta yleiskaavaan tai valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavaselostusta tulee ehdotusvaiheeseen täydentää kuvauksella, miten kaavaratkaisu huomioi maakuntakaavan ja yleiskaavan ohjausvaikutuksen rakentamisen soveltamisesta arvokkaaseen ympäristöön.

Kisapuiston alueella on voimassa asemakaava 25264/A vuodelta 1966, jossa alue on osoitettu urheilualueeksi (U). Asemakaavassa sallitaan rakennettavaksi alueen käyttötarkoituksia palvelevia rakennuksia ja rakenteita enintään 20 % alueen pinta-alasta (alueen pinta-ala on noin 10 ha). Alueelle sallitaan asemakaavassa yksi asunto.

Kaavaratkaisu

Kaavaluonnosvaihtoehdoissa on tutkittu kolmea vaihtoehtoa, joissa kaikissa Kisapuiston alue on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi. VE1:ssä säilytetään eniten alueen nykytilaa, Kispi-areenalle ja stadionille osoitetaan omat korttelialueensa. Alueelle osoitetaan läpikulkureitit itä-länsisuunnassa, Kariniemenkatu säilytetään katualueena ja vanha huoltorakennus suojellaan sellaisenaan. VE2:ssa mahdollistetaan kaksikerroksista rakentamista Kartanonkadun varteen, stadionille osoitetaan oma alueensa ja sen korkeus sallitaan ensimmäistä vaihtoehtoa korkeammaksi. Kispi-areenan laajentaminen sallitaan Tarinakadun varteen. Kariniemenkatu katkaistaan siten, että Pikku-Vesijärven puisto laajenee Kisapuistoon päin. Vanhasta huoltorakennuksesta suojellaan vanhin osa ja sen yhteyteen sallitaan rakennusoikeutta uudelle osalle. Kulkuyhteys sallitaan Kisapuiston läpi pohjois-eteläsuunnassa mutta Tarinakadulta alueelle tuleva kulku jätetään huoltoajoa varten. VE3:ssa alueelle sallitaan merkittävä määrä lisärakentamista Kartanokadun varteen käyttötarkoituksimerkinnällä YO. Tekojäärata ja jalkapallostadion esitetään käännettäväksi ja siirrettäväksi, Kispi-areenalle sallitaan merkittävä laajennusmahdollisuus etelään päin. Kariniemenkatu esitetään katkaistavaksi siten, että Kisapuisto laajenee Pikku-Vesijärvenpuistoon päin. Alueen läpi kulkeva reitti osoitetaan idemmäksi.

Lupa- ja valvontavirasto pitää positiivisena, että suunnittelun tueksi on laadittu useita tutkittavia vaihtoehtoja. Suunnittelun tueksi on myös laadittu laadukkaasti toteutettuja havainnollistavia kuvia suunnittelualueesta. Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää huomiota siihen, että kaikissa kuvissa on esitetty myös VE3:ssa tutkittu mittava lisärakentaminen Kartanonkadun varressa. Olisi tarkoituksenmukaisempaa laatia tutkielmakuvat siten, että niissä esitettäisiin kunkin kaavavaihtoehdon tosiasiallisesti mahdollistama rakentaminen. Tällä tavalla laaditut kuvat antavat mahdollisuuden tarkastella kaavaratkaisun maisemallisia vaikutuksia perusteellisemmin.

Suunnittelualue on tärkeä kaupunkilaisten yhteisessä käytössä oleva urheilu- liikunta ja virkistysalue. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointi on vielä tässä vaiheessa suppeaa ja sitä tulee täydentää suunnittelun edetessä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että varsinkin vaihtoehto 2:lla ja 3:lla olisi toteutuessaan merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia myös rakentamisvaiheessa ja nämä vaikutukset tulee riittävällä tavalla

tunnistaa ja avata kaavaselostuksessa. Lupa- ja valvontavirasto kehottaa pohtimaan rakentamista ohjaavien kaavamääräysten antamista jatkosuunnittelussa.

Luonnonsuojelu

Suunnittelualan luonnonympäristöä on selvitetty kasvillisuuden ja luontotyyppien, pesivien pääskyjen sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin lukeutuvien lepakoiden osalta. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan selvityksen antavat pääosin kattavan kuvan suunnittelualan luonnonympäristöstä. Selvityksen perusteella suunnitteluala rajautuu lepakoiden siirtymäreittinä käyttämä alue (luokka II), joka on todennäköisesti kulkuyhteys lepakoiden päiväpiiloon suunnittelualan ulkopuolella. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan em. yhteys huomioida tulee turvaavin kaavamääräyksiin erityisesti valaistuksen osalta.

Pohjavedet

Asemakaava sijoittuu Lahti-nimiselle vedenhankintaa varten tärkeälle 1-luokan pohjavesialueelle, mutta ei pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle. Kaava-alueen pohjaveden pinnantasoista ei ole käytettävissä tietoja. Pohjaveden pinnantason selvittäminen on välttämätöntä, jotta voidaan paremmin arvioida kaavan ja rakentamisen pohjavesivaikutukset sekä poissulkea mahdollisen paineellisen pohjaveden esiintyminen. Pohjavesivaikutusten arviointia tulee täydentää tältä osin.

Kaavaselostuksessa on hyvin huomioitu maaperän selvitystarve mahdollisen pilaantumisen osalta sekä mahdollinen puhdistustarve. Alue on osin vanhaa täyttömaata ja alueella on aiemmin toiminut kaupungin puutarha. Alueen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden selvittäminen on esitetty myös Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä pohjaveden suojelua ohjaavat kaavamääräykset.

Suunnittelussa tulee arvioida ja suunnitella myös hulevesien hallinnan ratkaisuja ja antaa niistä tarpeelliset kaavamääräykset.

Ilmastovaikutukset

Aineistoa tulee täydentää asianmukaisella ilmastovaikutusten arvioinnilla. Arvioinnin tulee kattaa sekä ilmastomuutoksen hillintä että siihen sopeutuminen. Arvioinnissa voidaan hyödyntää Kilva-työkalua. Arvioinnissa ja ilmastovaikutusten huomioinnissa on syytä kiinnittää erityistä huomiota esirakentamisen päästöihin, kestäväan liikkumiseen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen. On hyvä, jos vaihtoehtojen ilmastovaikutuksia vertaillaan keskenään. Annettujen tietojen perusteella vaihtoehto, joka säilyttää nykytilannetta ja vihreyttä, on ilmastovaikutuksiltaan todennäköisesti paras vaihtoehto. Ilmastovaikutuksia voidaan ohjata kaavamääräysten avulla.

Lopuksi

Suunnittelualue sijoittuu voimassa olevaan yleiskaavaan merkitylle hulevesien hallinnan kehittämisalueelle ja alueen pohjoisosassa kulkee merkittävä hulevesien purkureitti. Hulevesitulvien osalta lausunnonantaja on Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus.

Lausuntopyynnön liiteaineistot on toimitettu Lupa- ja valvontavirastolle pyynnöstä. Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että lausuntopyynnön yhteydessä tulee toimittaa kaavan aineisto liitetiedostoina.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Julia Virkkala ja ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus.

Tiedoksi

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo / Lahden museot
Päijät-Hämeen liitto

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/47589/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/47589/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Virkkala Julia 19.03.2026 14:21

Ratkaisija Manerus Eero 19.03.2026 14:23

**Lausunto Kisapuiston alueen ja ympäristön asemakaavamuutoksen
luonnosvaihtoehdoista**

Lahden kaupunki pyytää lausuntoa 19.3.2026 mennessä asemakaavamuutoksen luonnoksista, jotka koskevat Kisapuiston aluetta ja sen ympäristöä.

Asemakaavan tavoitteena on päivittää Kisapuiston asemakaava vastaamaan alueen tulevaisuuden kehittämistarpeita, kuten liikunta- ja tapahtumatoimintojen olosuhteiden ja tilatarpeiden kehittämistä, alueen saavutettavuuden ja liikkumisjärjestelyjen selkeyttämistä sekä ympäristön ja kaupunkikuvan laadun parantamista siten, että kokonaisuuden kulttuuriympäristöarvot turvataan.

Kaavoitettavalla alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1950, 1966 ja 2012.

Koko kaupungin kattavassa, vuonna 2025 lainvoiman saaneessa yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu pääosin urheilu ja virkistyspalvelujen alueeksi. Lisäksi se on osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä sekä paikallisesti arvokasta maisema-aluetta. Alue kuuluu myös keskustan arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön aluerajaukseen.

Vireillä oleva Päijät Hämeen maakuntakaava 2060 on ehdotusvaiheessa. Siinä sekä lainvoimaisessa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 suunnittelualue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi. Alue on maakunnallisesti arvokasta Kisapuiston rakennettua kulttuuriympäristöä, jonka arvot on kuvattu vireillä olevaa maakuntakaavaa varten laaditussa Päijät-Hämeen rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä seuraavasti: *”Kisapuisto on yhtenäinen kokonaisuus aikakauden urheilurakentamisen ihanteita. Säilyneet pukuhuonerakennukset sekä portit ovat alueen keskeisiä alkuperäisyysarvoa tukevia rakennuksia. Alueen puistomainen luonne korostuu eri lajeille tarkoitettujen kisapaikkojen väliin jäävien puiden, kävelyteiden ja aukoiden vaikutuksesta. Kisapuiston aluetta maisemallisesti rajaavat Lahden kartano (historiallinen museo) sekä Lahden lyseo, jotka ovat kaupunkikuvallisesti sekä symbolisesti Lahden kaupungille merkittäviä rakennuksia. Lahden kartanolla ja sen omistajalla August Fellmannilla on ollut suuri vaikutus Lahden*

Aluesuunnittelujohtaja

18.03.2026

§ 6/2026

kaupungin varhaisvaiheisiin, ja siksi sillä on muun muassa henkilöhistoriallista merkitystä. Kisapuiston alue reunustavine rakennuksineen on maakunnallisesti harvinainen yhdistelmä kartano- ja koulurakentamista sekä 1950-luvun urheilurakentamista. Kisapuiston synnyn liittyminen Helsingin olympialaisiin vahvistaa sen historiallista ja yhteiskunnallista merkitystä.” Alueen avainkohteita ovat Lahden kartano ja Ainopuisto, Lahden lyseo, pukuhuonerakennus sekä Kisapuiston portit.

Päätös

Kaavoitettava alue on osa keskusta aluetta ja maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. On myönteistä, että kaavatyöhön on laadittu vaihtoehtoisia luonnoksia, rakennushistoria ja maisemaselvitys sekä maisema analyysi.

Maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida huolellisesti. Luonnosvaiheen arviointi kuvaa vaihtoehtojen suunnitteluratkaisuja, mutta ehdotusvaiheessa vaikutusten merkittävyyttä, vaihtoehtojen keskinäisiä eroja ja lieventämiskeinoja on tarpeen syventää. Erityistä huomiota edellyttää luonnosvaihtoehdossa 3 esitetty Olympiavuoden 1952 pukuhuonerakennuksen purkaminen, sillä rakennus on olennainen osa Kisapuiston olympiavuosien rakentumista ja kokonaisuuden kulttuurihistoriallista arvoa.

Kaavaselostusta voisi täydentää lisäämällä maininnan vireillä olevasta Päijät Hämeen maakuntakaavasta 2060 sekä maakuntakaavaa varten laaditusta Päijät Hämeen rakennetun kulttuuriympäristön selvityksestä.

Niina Ahlfors
Aluesuunnittelujohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

18.3.2026

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

255/2024

Lausunto luonnoksesta Kisapuiston asemakaavan muutokseksi

Päijät-Hämeen Yrittäjät kiittää Lahden kaupunkia mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Kisapuiston asemakaavan muutokseksi. Haluamme lausua asiasta seuraavaa:

Kisapuiston asemakaavan päivittäminen tulevaisuuden kehittämistarpeita vastaavaksi on maakunnallisesti tärkeää alueen käytettävyyden sekä kaupunkikuvan vetovoimaisuuden vuoksi. Kaavoitusratkaisulla on iso merkitys yritystoiminnan mahdollistamisen, palvelujen käytettävyyden, liikenteen sujuvuuden sekä tapahtuma- ja virkistyskäytön kehittämisen kannalta.

Kaavaluonnoksessa esitellyistä kolmesta luonnosvaihtoehdosta **Vaihtoehto 3 on elinkeinoelämän ja yrittäjyyden toimintaolosuhteiden kannalta rohkein, uudistavin ja eniten lisärakentamista sekä liiketoimintaa mahdollistava vaihtoehto**. Tämän vaihtoehdon toteutus mahdollistaisi sekä alueen pääkäyttötarkoitukseen eli urheilu-, liikunta- ja virkistystoimintaan liittyvän liiketoiminnan, että myös alueen ulkopuolelle avautuvien liiketoimintojen kehittymisen. Vaihtoehto 3 myös mahdollistaa jo nyt olemassa olevalle Kispi-areenalle merkittävän laajennuksen. Niinpä Päijät-Hämeen Yrittäjät kannattaa Vaihtoehto 3:a kattavimmin liiketoiminnan edellytyksiä parantavana ratkaisuna Kisapuiston alueen kehittämisessä.

Vaihtoehto 3:n kaupunkikuvalliset ja liikenteen sujuvuudelle aiheutuvat vaikutukset on tietysti syytä huomioida kaavam muutoksen jatkovalmistelussa. Stadionin suunnittelussa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että rakennukseen sijoitettavat mahdolliset liiketilat ovat saavutettavissa Kartanonkadun suunnasta myös tapahtumien ulkopuolella. Näin stadion voisi toimia aktiivisena osana kaupunkirakennetta ympäri vuoden ja tarjota paremmat edellytykset ympärivuotiselle yritystoiminnalle.

Lisäksi Päijät-Hämeen Yrittäjät muistuttaa, että kaavaratkaisun vaikutukset alueen elinvoimapotentiaaliin riippuvat lopulta siitä, miten pitkäjänteisesti ja joustavasti yritysten sijoittumista alueelle mahdollistetaan muilla yrityspalveluilla ja alueen kokonaiskehittämisen ennakoitavuudella.

Kunnioittavasti

Heta Vihervirta-Vuontelo
Päijät-Hämeen Yrittäjät

Kaupunkiympäristön palvelualue

19.3.2026

Vastaanottaja: asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski

**Rakennusvalvonnan lausunto asemakaavan muutoksen luonnoksesta A-2926,
Kisapuisto, Kartano**

Kisapuiston alue on osoitettu yleiskaavassa urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Yleiskaavan mukaan merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee yleiskaavamääräyksen mukaisesti liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon.

Asemakaavan muutosluonnoksessa on esitetty Lahden Kisapuistoon kolme kaavavaihtoehtoa:

Luonnosvaihtoehto 1

Asemakaavaluonnoksessa 1 säilytetään eniten alueen nykytilaa, vihreyttä ja avoimuutta. Kispi-areenalle ja stadionille osoitetaan omat korttelialueensa. Jalkapallostadionin sijoittelu, massoittelu ja korkeus määritetään historiallisen museon ja siihen liittyvien maisema-arvojen ehdoilla. Alueen läpikulkureitit itä- ja länsisuunnassa osoitetaan kaavalla. Kariniemenkatu säilytetään katualueena. Vanha huoltorakennus suojellaan. Alueelle osoitetaan rakennusalat oleville huolto- ja katsomorakenteille. Koko Kisapuiston aluetta koskien annetaan määräys sen hoitamisesta puistoisena alueena.

Luonnosvaihtoehto 2

Asemakaavaluonnos 2 mahdollistaa matalaa rakentamista Kartanonkadun varteen, urheilutoiminnan tarpeisiin tai erillisen liiketoiminnan tarpeisiin. Stadionille osoitetaan oma tontti ja sen korkeus sallitaan ensimmäistä vaihtoehtoa korkeammaksi. Kiinteistöjä on mahdollista jakaa myöhemmin pienempiin osiin. Kispi-areenan laajentaminen sallitaan Tarinakadun varteen. Kariniemenkatu katkaistaan Pikku-Vesijärven puiston laajennuksella. Kispi-areenan viereen osoitetaan kaavassa pysäköintialue, joka toimii myös Kisapuiston aluetta palvelevana saattoalueena. Saattopaikka on mahdollista toteuttaa myös katkaistun Kariniemenkadun länsipäähän. Vanhasta huoltorakennuksesta suojellaan vain vanhin osa ja sen yhteyteen sallitaan rakennusoikeutta uudisosalle. Kisapuiston läpi sallitaan kulkuyhteys pohjois-eteläsuunnassa, mutta

Tarinakadulta alueelle tuleva kulku jätetään ennen kaikkea huoltoajoa varten. Alueen itäosaa ohjataan hoidettavaksi puistoisena alueena.

Luonnosvaihtoehto 3

Asemakaavaluonnoksen 3 mukaisesti alueelle sallitaan merkittävä määrä lisärakentamista Kartanonkadun varteen, mikä voi liittyä esimerkiksi korkeakoulutoimintaa varten palveleviin tiloihin, erillisiin liiketiloihin tai urheilutoimintaan. Sekä tekojäärata että jalkapallostadion esitetään siirrettäväksi ja käännettäväksi. Stadion sijoitetaan siten, että sen edustalle jää aukio historiallisen museon kohdalle. Kispi-areenalle sallitaan merkittävä laajennusmahdollisuus etelään päin. Kariniemenkatu esitetään luonnoksessa katkaistavaksi siten, että Kisapuisto laajenee Pikku-Vesijärven puistoon päin. Kispi-areenan vierelle osoitetaan vaihtoehtoa 2 laajempi pysäköintialue saattopaikkoineen. Alueen läpi kulkeva reitti osoitetaan idemmäksi, jolloin se muodostaisi jatkeen Päijänteenkadun ja Lyseon pohjoispuolella olevalle yhteydelle kohti Vesijärveä. Alueen itäosaa ohjataan vaihtoehtoista rajatuimpana hoidettavaksi puistoisena alueena.

Rakennusvalvonnan lausunto:

Luonnosvaihtoehto 1 mahdollistaa alueen kehittämistä nykytoiminnoilla. Jalkapallostadionin tontti on melko tiukkarajainen, mikä voi olla rakentamisvaiheessa haaste. Laadukkaan kadun varteen muodostuvan viherympäristön toteuttaminen koko Kartanonkadun varteen tulee osoittaa kaavassa. Pesäpallokentälle osoitetut huoltorakennusten rakennusalat ovat pieniä ja tiukkarajaisia, mikä helposti johtaa poikkeamislupien tarpeeseen. Pysäköintiä tai saattoliikennettä ei ole esitetty, ei myöskään pyöräpysäköintiä. Myös huoltoliikennereitit tulisi osoittaa kaavassa. Vanhan huoltorakennuksen suojelun tulee olla realistista siten, että ei estä rakennuksen tarpeellista uudistamista korjauksen yhteydessä.

Luonnosvaihtoehto 2 mahdollistaa stadionin lisäksi uudisrakentamista Kartanonkadun varteen kahteen kerrokseen. Rakentamisen mittakaava ei ole ristiriidassa Kisapuiston muihin toimintoihin, ja uudisrakentaminen voisi palvella myös urheilutoimintaa. Massat peittävät pesäpallokentän laajan

hiekkakentän konttikuuluttamoihin, joka ei kaupunkikuvallisesti ole ollut erityisen laadukas ympäristö. Rakennusmassojen osoittaminen suoraan kadun varteen hyvin urbaanilla tavalla on kaupunkikuvallisesti ristiriidassa Kisapuiston vehreän miljöönsä kanssa, varsinkin kun Ranta-Kartanon puoleinenkin rakentaminen on aivan kadussa kiinni. Olisi parempi jättää rakennusten edustalle kadun varteen välittävä, laadukas puurivein ja istutuksin jäsenneily ja oleskeluun sopiva vyöhyke, johon voi puiden lomaan sijoittaa esim. ravintolaterasseja. Rakennusten julkisivuja ja kaupunkikuvallista ilmettä tulee ohjata kaavassa. Huoltojärjestelyt tulisi suunnitella ja osoittaa kaavassa.

Uudisrakennuksien pysäköintijärjestelyjä silmällä pitäen pohjoispuolen LPA-alue on varsin kaukana. Pyöräpysäköinti tulee huomioida kaavassa.

Vaihtoehdossa esitetty Kariniemenkadun katkaisu on mahdollinen ja mahdollistaa yhtenäisen puiston rakentamisen alueelle.

Luonnosvaihtoehto 3 poikkeaa voimassa olevasta yleiskaavasta toimintojen sijoittamisen ja rakentamista ohjaavan määräyksen suhteen, sillä vaihtoehdon yliopistokorttelien rakentaminen ei liity urheilutoimintaan eikä ole hienovaraisesti Kisapuiston maakunnallisesti arvokkaaseen miljööseen liittyvää. Rakentamisen määrä on suhteettoman suurimittakaavaista ja korkeaa peittäen laajasti Pikku-Vesijärven puistonäkymää keskustan suunnasta, Toimintojen yhteensovittaminen vaikeuttaa Kisapuiston kehittämistä urheilualueena ja pakottaa siirtämään nykyiset kentät ja muokkaamaan koko alueen uusiksi, jopa työntymään Pikku-Vesijärven puiston suuntaan urheilutoiminnoilla. Tämä on ristiriidassa arvokkaan rantapuiston virkistystoimintojen ja sen monipuolisen puuston säilyttämisen kanssa. Uudisrakennustonttien toteutuminen ei vaikuta realistiselta vuosikymmeniin, ja silti sidottaisiin urheilualueen kehittäminen nykyistä pienemmälle alueelle, jättäen näkyvimmän paikan tontit odottamaan joutomaana mahdollista toteutumistaan. Kaavavaihtoehdossa vanhan huoltorakennuksen suojelumahdollisuudet on hävitetty. Luonnoksessa jalkapallostadion nousee muita kaavavaihtoehtoja korkeammalle arvokkaan historiallisen museon taustalle vaikka museon ja stadionin väliin muodostuukin aukiosommitelma. Kunnollista pysäköintiratkaisua suurelle uudisrakennusmäärälle ei ole osoitettu. Kaavan LPA-alue on uudisrakentamisen määrään nähden liian pieni.

Kaavavaihtoehdoissa urheilutoimintojen väliin jäävää tilaa tulisi käsitellä puistomaisena tilana.

Lausunnon antajat:

Lahden kaupunki, KYMP / rakennus- ja ympäristövalvonta, rakennusvalvonta

Marjo Airamo, maisema-arkkitehti

Hermann Heikkilä, valvontainsinööri

Armi Patrikainen, kaupunkikuva-arkkitehti

Jonna Tynkynniemi, johtava lupa-arkkitehti

Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue

Mahdollistava kaavoitus ja tuleva rakentaminen Lahden Kisapuistossa

Suomen Palloliiton lausunto Lahden Kisapuiston asemakaavan valmistelusta

1. Johdanto

Suomen Palloliitto on tutustunut Lahden Kisapuiston asemakaavan valmisteluprosessiin sekä siihen liittyvään tausta- ja suunnitteludokumentaatioon. Palloliitto esittää valmisteluun seuraavan lausunnon, jonka tavoitteena on varmistaa, että alueen kehittäminen tukee lahtelaisen jalkapalloperheen tarpeita aina huippu-urheilusta jalkapallon laajaan liikunta- ja tapahtumatoimintaan.

2. Kisapuiston strateginen merkitys

Asemakaavan jatkovalmistelussa on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että kaavaratkaisu tukee kaupunkistrategiaa ja mahdollistaa alueen monipuolisen ja pitkäjänteisen kehittämisen. Kisapuiston tulee voida kehittyä jalkapallon kansallisen ja kansainvälisen tason huippu-urheilun keskittymäksi, sekä samalla kaupunkilaisten arjen liikunta- ja hyvinvointipalvelujen elinvoimaiseksi toimintaympäristöksi.

3. Monikäyttöiset liikuntakiinteistöt ja alueen taloudellinen elinvoima

Asemakaavan tavoitteisiin tulee kuulua se, että alueelle voidaan toteuttaa ja ylläpitää liikuntakiinteistöjä, jotka vastaavat tämän päivän ja tulevaisuuden huippu-urheiluun ja tapahtumaliiketoimintaan liittyviä vaatimuksia. On olennaista, että kaupunki ja urheiluseurat voivat järjestää Kisapuistossa taloudellisesti kestäviä yleisötapahtumia ja harjoittaa liiketoimintaa, joka vahvistaa seurojen ja alueen taloudellista perustaa ja luo edellytyksiä kaupunginosan pitkäjänteiselle kehittämiselle.

4. Kisapuiston asema stadionverkostossa ja kansainväliset vaatimukset

Lahden Kisapuistolla on keskeinen ja valtakunnallisesti merkittävä rooli Etelä-Suomen jalkapallostadionverkostossa. Sijainti lähellä Helsingin kansainvälistä lentoasemaa tarjoaa hyvät edellytykset maajoukkue-tason otteluiden järjestämiselle, mikä korostaa tarvetta rakentaa

stadion, joka täyttää sekä kansallisen huippujalkapalloilun, että kansainvälisten otteluiden sääntö- ja laatuvaatimukset. Tulevan asemakaavan tulee mahdollistaa stadionkokonaisuus, joka noudattaa kansainvälisten jalkapalloliittojen, sekä Palloliiton stadioneita koskevia määräyksiä.

5. Suositeltavat luonnosvaihtoehdot

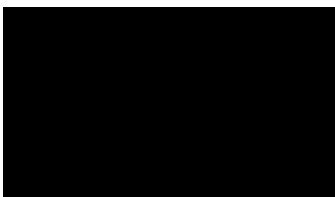
Palloliiton näkemyksen mukaan luonnosvaihtoehdoista tarkoituksenmukaisimmin tavoitteisiin vastaa vaihtoehto, jossa on elementtejä vaihtoehdoista 2 ja 3. Keskeisimpänä asiana kaavan tulee mahdollistaa 3-4 -kerroksisen pääkatsomorakennuksen toteuttamisen yleisönpalvelu- ja ravintolaliiketoimintatiloineen, katetut katsomot pelikentän jokaisella sivulla sekä turvallisuusvaatimusten mukaiset yleisön kulku- ja poistumisreitit. Kisapuiston luonnosvaihtoehtoon (VU) alueelle suosittelemme lisäämään myös varauksen ja asemoinnin yhdelle uudelle jalkapallokentälle.

Suomen Palloliitto toivoo, että asemakaavan valmistelutyö etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti ja saa lainvoiman viivytyksettä. Palloliitto sekä lahtelaiset jalkapalloseurat ovat valmiita tiiviiseen ja rakentavaan yhteistyöhön Lahden kaupungin ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on varmistaa, että Kisapuiston aluetta voidaan päivittää vastaamaan tämän päivän toiminnallisia ja turvallisuusvaatimuksia, mutta ennen kaikkea kehittää siitä kokonaisuus, joka palvelee kaupunkia, jalkapalloilua ja liikuntaa kestäväällä tavalla myös tulevien vuosikymmenten ajan.

Yhteistyöterveisin,

Helsingissä 17.3.2026

SUOMEN PALLOLIITTO

Marco Casagrande
pääsihteeri

Subject: RE: Luonnosvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)
Sent: 25.2.2026, 10.32.41
From: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere<production-desk@teliacompany.com>
To: Kirjaamo_Lahti

Alueella on Telia Finland Oyj:n tietoliikennekaapeleita, joiden olemassaolo pitää alueella toimijoiden tiedostaa ja huolehtia niiden riittävästä suojauksesta. Mikäli kaapeleita joudutaan siirtämään, pitää siirron tilaajan olla hyvissä ajoin yhteydessä Teliaan. Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 89§).

Lisätietoja asiasta antaa: production-desk@teliacompany.com

Telian kaapelikartat ja kaapelinäytöt voi tilata osoitteesta <https://johtotietopankki.fi/>.

Terveisin

Production Desk
Telia Company

From: Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>
Sent: Wednesday, February 18, 2026 12:48 PM
To: Helminen Juha <Juha.Helminen@lahti.fi>; Lehto Jouni <Jouni.Lehto@lahti.fi>; Solonen Petri <Petri.Solonen@lahti.fi>; Viljanen Janne <janne.viljanen@lahti.fi>; Järvelä Mika <Mika.Jarvela@lahti.fi>; Virtanen Satu <Satu.Virtanen@lahti.fi>; Polojärvi Juhana <Juhana.Polojarvi@lahti.fi>; Salo Inka <Inka.Salo@lahti.fi>; Särkkä Anna-Maaria <Anna-Maaria.Sarkka@lahti.fi>; Silvast Maria <Maria.Silvast@lahti.fi>; Kujala Kirsi <kirsi.kujala@lahti.fi>; Sääksniemi Johanna <Johanna.Saaksniemi@lahti.fi>; Lahtinen Jatta <jatta.lahtinen@lahti.fi>; Niskanen Riitta <Riitta.M.Niskanen@lahti.fi>; Tuukkanen Saara <Saara.Tuukkanen@lahti.fi>; Lastikka Mika <Mika.Lastikka@lahti.fi>; Tuhkanen Jani <Jani.Tuhkanen@lahti.fi>; Leppäaho Pasi <Pasi.Leppaaho@lahti.fi>; Savolainen Niina <Niina.Savolainen@lahti.fi>; Toivonen Torsti <torsti.toivonen@lahti.fi>; Markkula Sari <Sari.Markkula@lahti.fi>; Saimakoski Anniina <Anniina.Saimakoski@lahti.fi>; Tynkynniemi Jonna <jonna.tynkynniemi@lahti.fi>; Patrikainen Armi <Armi.Patrikainen@lahti.fi>; Heikkilä Hermanni <Hermanni.Heikkila@lahti.fi>; Airamo Marjo <marjo.airamo@lahti.fi>; Viitamäki Karoliina <karoliina.viitamaki@lahti.fi>; Saarola Johanna <Johanna.Saarola@lahti.fi>; Alaluukas Juha <Juha.Alaluukas@lahti.fi>; Järveläinen Juhani <Juhani.Jarvelainen@lahti.fi>; Arola Jouni <Jouni.Arola@lahti.fi>; Pirttilä Leena <Leena.Pirttila@lahti.fi>; Tenhunen Tomi <Tomi.Tenhunen@lahti.fi>; Nyström Aleks <Aleksi.Nystrom@lahti.fi>; Ahokas Markku <Markku.Ahokas@lahti.fi>; Painilainen Vesa <Vesa.Painilainen@lahti.fi>; Laavi Elina <elina.laavi@lahti.fi>; Venäläinen Miikka <Miikka.Venalainen@lahti.fi>; Määttä Inkeri <Inkeri.Maatta@lahti.fi>; Mäkelä Mikko <mikko.makela@lahti.fi>; Jämsén Virve <Virve.Jamsen@lahti.fi>; Saarela Matti <Matti.Saarela@lahti.fi>; Kivilahti Jouni <Jouni.Kivilahti@lahti.fi>; Rosti Jyrki <Jyrki.Rosti@lahti.fi>; Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo <kirjaamo@lvv.fi>; EVK Kirjaamo Kaakkois-Suomi <kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeskus.fi>; Norrlin Roosa <roosa.norrlin@lahti.fi>; Tikkala Esko <Esko.Tikkala@lahti.fi>; toimisto@pajjat-hame.fi; jouni.takala@poliisi.fi; kirjaamo.hame@poliisi.fi; kuljetukset@salpakierto.fi; HVAKirjaamo <kirjaamo@pajjatha.fi>; Rautiainen Antti <antti.rautiainen@lahtienergia.fi>; Heikinoja Annika <annika.heikinoja@lahtienergia.fi>; Hyrkkänen Leo <leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi>; Nikkinen Tapio <tapio.nikkinen@lahtienergia.fi>; Salminen Tuomo <tuomo.salminen@lahtiaqua.fi>; Aqua_Suunnittelu <suunnittelu@lahtiaqua.fi>; Jauro Eeva <eeva.jauro@lahdenpysakointi.fi>; Maijanen Ari <ari.maijanen@posti.com>; Joenranta Jarmo <jarmo.joenranta@dna.fi>; Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>; verkontuki <verkontuki@elisa.fi>; Virta Sanna <Sanna.Virta@lahti.fi>; tero.auvinen@palloliitto.fi; taneli.haara@palloliitto.fi; mikko.lahtinen@palloliitto.fi; Kirkonpelto Heidi <Heidi.Kirkonpelto@lahti.fi>; lahden.nuva@gmail.com
Cc: julia.virkkala@lvv.fi; Rantanen Topias (EVK) <topias.rantanen@elinvoimakeskus.fi>; Koppoela Eeva (EVK) <eeva.koppoela@elinvoimakeskus.fi>; Niina Ahlfors <niina.ahlfors@pajjat-hame.fi>; Viljamaa Raila <raila.viljamaa@pajjatha.fi>; Heinämäki Juuso <juuso.heinamaki@lahti.fi>; Reiniharju Ilona <Ilona.Reiniharju@lahti.fi>; Helin Tuomas <Tuomas.Helin@lahti.fi>; Ihanus Marianne <Marianne.Ihanus@lahti.fi>; Palomäki Johanna <Johanna.Palomaki@lahti.fi>
Subject: Luonnosvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Hei!

Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelussa on laadittavana asemakaavan muutos Kisapuiston alueelle Kartanon kaupunginosassa.

Kaavatyön tavoitteena on Kisapuiston asemakaavan päivittäminen vastaamaan alueen tulevaisuuden kehittämistarpeita.

Luonnosvaiheen kuuleminen on 19.2.-19.3.2026.

Kuulemisaineisto on tämän sähköpostin liitteenä.

Terveisin

Markus Lehmuskoski
asemakaava-arkkitehti
Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue / Kaupunkisuunnittelu
p. 050 398 5113
Kirkkokatu 27
15110 LAHTI
www.lahti.fi

Lahti

Lahden kaupungin vammaisneuvosto

16.3.2026

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lahden vammaisneuvoston lausunto luonnosvaiheen asemakaavamuutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Tutustuttuaan luonnosvaiheen asemakaavan muutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano) ja saatuaan aiheesta asemakaava-arkkitehdin esittelyn 5.3. rakennustyöryhmän kokouksessa, vammaisneuvosto päätyi lausumaan seuraavaa.

Riippumatta miten rakentamisen laajuus toteutetaan, saavutettavuus ja esteettömyys ovat keskeisiä. Kaavassa tulee huomioida esteetön pääsy kaikille kaikkialle, sähköpyörätuolilla ja hälytys- ja huoltoajoneuvoilla.

Vammaisneuvosto näkee keskeisenä, että kaikkien Kisapuiston toimintojen ja alueiden on oltava saavutettavia lähelle pyörätuolilla, taksilla tai omalla autolla. Tulosuunta voi olla muukin kuin Kariniemenkatu, eri suunnat ovat mahdollisia. Vammaisneuvosto pohti, olisiko Kariniemen kadulle mahdollista järjestää rajattua kulkua esim. invataksille. Tällöin yksi mahdollisuus voisi olla pihakatu. Kisapuiston alueen läpikulkemisessa hankala paikka on tällä hetkellä Lyseon alapuolelta oleva kulku, missä on vaarallista korkeuseroa.

Stadionin kehittämisessä, kääntämisessä ja sijoittelussa vammaisneuvostoa pohdituttaa saavutettavuus. Miten saattoliikenne tai arkinen asioiminen kaikille ovat mahdollisia. Stadionin suunta vaikuttaa ihmisvirtoihin ja saavutettavuuteen. Huomioitavaa on arkikäytön saavutettavuus esim. pukuhuoneisiin pääsy eri lajien ja toimintojen käyttäjillä, miten pääsy saavutettavaa kaikille saattoliikenteellä. Myös mahdollinen liiketoiminta voi vaatia saattoliikenteen sallimista esim. fysioterapian asiakkaille.

Tärkeänä suunnitelmien jatkokehittelyssä nähdään vihreys ja näkymät. Bomanin luonnoksissa nähtiin hyvänä vapaan näkymän huomioiminen.

Vammaisneuvosto näkee kaupunkikampuksen merkityksen kaupungin elinvoimalle ja kehitykselle ja siten tarpeen rakennuksille. Samalla huolta aiheuttaa tiiviin rakentamisen haitat näkymille, liikkumiselle ja vihreydelle. Vammaisneuvoston toiveena on näkymien, liikkumisen ja vihreyden huomioiminen.

Lahden kaupungin vammaisneuvosto

Jakelu Lahden kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristö palvelualue, kaupunkisuunnittelu
Markus Lehmuskoski, asemakaava-arkkitehti
Tuomas Helin, kaavoitusarkkitehti

Lahden kaupungin vanhusneuvosto

19.3.2026

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lahden vanhusneuvoston lausunto luonnosvaiheen asemakaavamuutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Tutustuttuaan luonnosvaiheen asemakaavan muutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano) ja saatuaan aiheesta asemakaava-arkkitehdin esittelyn 4.3., vanhusneuvosto päätyi lausumaan seuraavaa.

Vanhusneuvosto näkee, että alueella olennaista ovat Vesijärvi sekä näkymät sinne ja takaisin. Alueen vihreys ja sijainti Pikku-Veskun rannassa tekevät alueesta helmen. Isona alueen arvona vanhusneuvosto näkee alueen avoimuuden.

Kisapuisto on kaupunkilaisille arvokas paikka. Alueen sijainti on keskeinen, mikä tukee monenlaisten liikkujien mahdollisuutta käyttää sitä läpikulkuun sekä liikkumiseen ulkona ja sisällä. Vanhusneuvosto näkee hyvänä kaupungin tavoitteen kehittää kaikille avointa liikkumisen aluetta, jossa tiloja jakavat harrastajat ja huippu-urheilijat. Vanhusneuvosto toivoo, että tulevaisuudessakin alueella olisi tilaa liikkua vapaasti omilla ehdoilla. Toiveissa on vapaa tila esimerkiksi pihapeleille tai penkkutilaa vapaasti istahtaa katselemaan muiden harrastajien tai lastenlasten liikkumista.

Alueen helppo saavutettavuus selkeine ja esteettömine reitteineen palvelee kaikkia käyttäjiä. Saavutettavuuteen liittyvät mm. valaistus, opasteet, merkinnät, kaltevuus ja reittien pinnoitteet. Kampuksen mahdollinen rakentuminen vaikuttaa jopa uhkaavalta. Niin tiiviiksi alueen maankäyttö näyttää silloin muuttuvan.

Lahden kaupungin vanhusneuvosto

Jakelu

Lahden kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristö palvelualue, kaupunkisuunnittelu
Markus Lehmuskoski, asemakaava-arkkitehti
Tuomas Helin, kaavoitusarkkitehti

Kaupunkiympäristön palvelualue
Rakennus- ja ympäristövalvonta
Lahden ympäristöpalvelut

19.3.2026

Lahden kaupunki
Kaupunkisuunnittelu / Asemakaavoitus

Viite: Luonnosvaiheen lausuntopyyntö 18.2.2026

Lausuntoa pyydetään asemakaavamuutoksen luonnoksista A-2926, jotka koskevat Lahden Kisapuiston aluetta ja sen ympäristöä Kartanon (2.) kaupunginosassa.

Asemakaavan kuvaus

Kisapuiston alueelle on laadittu kolme kaavaluonnosvaihtoehtoa. Kaikissa vaihtoehtoissa Kisapuiston alue on osoitettu urheilu ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Kaavaluonnokset eroavat toisistaan rakentamisen määrän, korkeuden ja sijoittelun, alueen läpikulkureittien linjausten, Kariniemenkadun alueen maankäytön sekä suojelukysymysten osalta.

Vaihtoehto 1 säilyttää eniten alueen nykytilannetta ja sallii uudisrakentamisen vain maiseman ehdoilla. Vaihtoehto 2 sallii rakentamista enemmän Kartanonkadun varteen sekä Kispi-areenan yhteyteen. Vaihtoehto 3 edellyttää mittavia muutoksia alueen nykyiseen rakenteeseen ja osoittaa alueelle eniten uudisrakennusoikeutta. Kariniemenkadun osalta on tutkittu ajoyhteyden katkaisemista sekä katualueen liittämistä joko Pikku-Vesijärven puistoon tai Kisapuistoon. Suojelukysymyksenä erityisesti vanhan pukusuojarakennuksen osalta on esitetty erityyppisiä ratkaisuja. Alueen sisäisten läpikulkureittien linjauksia on tutkittu eri kohtiin eri vaihtoehtoissa. Puistomaisena kehittävän alueen rajausta on esitetty eri vaihtoehtoissa eri laajuiseksi.

Kuulemisaika on 19.2. 19.3.2026.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut hulevesi-insinööri Juhani Järveläinen, vesiensuojelusuunnittelija Essi Krans ja ympäristölupapäällikkö Juha Alaluukas.

Lahden ympäristöpalveluiden lausunto

Luonto-arvot

Ympäristöpalvelut pitää alueen säilyttämistä pääosin puistoisena urheilun ja virkistysalueena erittäin tärkeänä sekä ihmisten viihtyvyydelle että ympäristön viheralueverkoston säilymiselle ja kehittämiselle.

Ekologinen yhteys alueen länsilaidalta Felmannin puistoon on tunnistettu (Lahden ekologinen verkosto. Lahden yleiskaavatyön 2017–2020 selvitys). Yhteyden säilyminen voi olla haasteellista vaihtoehdossa 2 ja varsinkin vaihtoehdossa 3. Ympäristöpalvelut pyytää kiinnittämään huomiota yhteyden säilymiseen.

Luontoselvityksen (2024 Metsänen) mukaan alueella ei ole uhanalaisia luontotyyppejä tai lakikohteita. Alueella tavattiin kuitenkin alueellisesti uhanalaista heinäratamoa, jonka keskeinen alue on Tarinakadun eteläpäässä. Alueelta tunnistettiin II- ja III-luokan lepakkoalueet. Selvityksessä erityisesti Tarinakadun ympäristö ja koivukuja tunnistettiin luontoarvoiltaan merkittäväksi (luontoarvoluokka 3). Nämä tuotiin hyvin esille kaavaselostuksessa.

Maankäytön muutoksissa tai kasvillisuuden rakenteisiin vaikuttavista hankkeista on suositeltavaa huomioida heinäratamon esiintymät ja lepakkoalueet.

Puiston kasvillisuuden monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja vahingollisten kasvien leviämisen ennaltaehkäisyä suositellaan havaittujen

kurturuusun, paimenmataran, kanadankoiransilmän ja valkokarhunköynnöksen kasvustojen asianmukaista poistamista.

Liito-orava

Luoteispuolella pikku-Veskun puistossa on havaittu mahdollinen liito-oravien kulkureitti, joka tosin jää kaava-alueen ulkopuolelle (Liito-oravaselvitys Lahdessa 2014–2015, Ilpo Kekki)

Lepakot

Kaavaluonnokset säilyttävät luontoselvityksessä todetun, tärkeimmän lepakoiden II luokan alueen Tarinakadun kohdalla. Luokan III alueelle vaikutukset vaihtelevat luonnosvaihtoehdosta riippuen.

Voisiko Tarinakadun varren puut sisällyttää kaavaan ja merkitä säilytettäväksi/hoidettaviksi niin, että lepakoiden II-luokan saalistusreitti ja mahdollinen kulkureitti turvattaisiin kaavalla? Alueen säilyminen yhtenäisenä viheralueena turvaisi lepakoiden kulkureittiä.

Suomi on ratifioinut EUROBATS-sopimuksen, jonka mukaan muun muassa lepakoiden tärkeät ruokailualueet tulisi ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Erityisesti lepakkojen päiväpiiloiksi soveltuvat kolopuut, joita löydettiin 4 kpl, suositellaan säästettäväksi.

Ympäristönsuojelu

Pohjavesi

Maanrakennustyöt mahdollisten pilaantuneiden maiden esiintymisalueilla voivat olla riski pohjavesille. Haitta-aineiden kulkeutuminen pohjaveteen ja pohjavesialueella saattaa helpottua. Alueen pohjavesien virtaussuunta on länteen/luoteeseen kohti Vesijärveä ja lounaaseen kohti kallioruhjetta. Vaihtoehto 1 on pohjavesien osalta riskittömin.

Hulevedet

Vaihtoehto 3 on selkeästi kuormittavin hulevesien muodostumisen näkökulmasta. Hulevesisuunnitelma tulee tehdä osana kaavatyötä ehdotusvaiheeseen mennessä.

Maaperä

Alueella on vaihdettu paljon maita laajalta alueelta. Pilaantuneiden maiden mahdollinen esiintyminen tulee varmentaa riittävillä maaperätutkimuksilla ja huolehtia mahdollisista puhdistustoimenpiteistä ennen rakentamisen aloittamista.

Melu

Liikenteellisiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin on kaavaselostuksen mukaan tarkoitus tutkia erillisellä liikenneselvityksellä kaavatyön edetessä. Nykytilanteessa liikennemelu ei ylitä ympäristömelulle asetettuja ohjearvoja.

Lahden ympäristöpalvelut pyytää toimittamaan kaavaehdotuksen liitteineen tiedoksi uuden lausunnon antamista varten.

Lahden ympäristöpalvelut
Johanna Saarola
ympäristönsuojelutarkastaja
050 5594085
johanna.saarola@lahti.fi

Tiedoksi

Markus Lehmuskoski, asemakaavoitus
Mika Kemppainen, Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta